

Er musik- journalistikken forsvundet?

2025

Er musikjournalistikken forsvundet?

Udarbejdet af: projektleder og kommunikationsansvarlig ved Art Music Denmark, Alexander Julin Mortensen; projektleder for dokumentation og dataindsamling hos genreorganisationerne, Morten Ogstrup Nielsen; og dataindsamler for Art Music Denmark, Bastian Smith.

Tak til Simon Lund (Politiken) og Birgitte Borup (Berlingske) for deres medvirken.

Fotos: Malthe Ivarsson
Maria Bertel (forside), Scenografi af Sofie Højgaard Hansen og Dicki Lakha (bagside), Gong Tomorrow 2019

Layout: Thinh Duc Tran

Oktober 2025

Rapport og undersøgelse er støttet af Augustinus Fonden og Statens Kunstfond, som yder driftsstøtte til Art Music Denmark.

Indhold

Indledning	s. 4
10 års musikjournalistik kortlagt og analyseret	s. 5
Det store billede: Musikjournalistikken er halveret på 10 år	s. 6
Anmeldelser og anbefalinger i signifikant tilbagegang	s. 8
Kunstmusikken oplever markant størst nedgang	s. 10
Konklusion	s. 12

Indledning

Hvor er musikjournalistikken på vej hen? Har den stadigvæk en berettigelse i dag? Og vil den fortsat have garanteret en plads i dagbladene i fremtiden?

Gennem årene er spørgsmål som disse gang på gang blevet diskuteret. Allerede i 2017 havde Dagbladet Information kortlagt en faldende udvikling i kunststoffet i flere af de danske dagblade. Her undersøgte Rasmus Elmelund, kulturjournalist ved Information, udviklingen inden for kunstanmelderi hos dagbladene Politiken, Berlingske, Jyllands-Posten, Weekendavisen og Information selv, som del af deres artikelserie *Et Danmark uden anmeldelser*¹. Undersøgelsen fokuserede på kunstkritikken på tværs af flere kunstneriske genrer, og understregede blandt andet, at særligt mængden af musikanmeldelser var blevet mere eller mindre halveret.

Ser man på kunstjournalistikens udvikling mere generelt, peger flere tiltag på, at den overordnede tendens fortsætter i samme retning. For i 2023 blussede debatten om kunstjournalistikens udvikling og status for alvor op igen, idet Berlingske og Jyllands-Posten besluttede at skalere ned på deres kunst- og kulturstof. Derfor virkede udmeldingen om de to dagblades nedprioritering af området som et vidnesbyrd om, at den samme nedadgående bevægelse stadig fortsatte. Året efter foretog Jeppe Krogsgaard Christensen, kommentator ved mediet Kulturmonitor, en mini-undersøgelse. Her lød konklusionen, at musikkritikken i den seneste periode fyldte markant mindre end hvad, der førhen var tilfældet².

Udviklingen har ikke overraskende mødt kritik fra forskellige aktører i kunst- og kulturbranchen generelt såvel som musikbranchen mere specifikt, og blandt mange kunstnere hersker der en udbredt frustration over det danske mediebillede inden for musikjournalistikken. Det er gennem flere samtaler med kunstnere og andre musikaktører blevet tydeligt hos os i Art Music Denmark, hvor flere efterspørger sparring om, hvordan det er muligt at få anmeldt sin musik eller omtalt sine arrangementer.

Af samme årsag påbegyndte Art Music Denmark i 2023 et nyt fokusområde, hvor vi gennem arrangementer, løbende samtaler og nu også en undersøgelse ønsker at skabe ny viden og facilitere samtaler om udviklingen inden for musikjournalistikken.

Undersøgelser som Elmelunds og Christensens er dog meget afgrænsede (den ene grundet det specifikke fokus på anmelderi, den anden grundet dens beskedne omfang og metode), og selvom det måske føles åbenlyst for mange med interesse for emnet, at musikjournalistikken fylder mindre i dag, så mangler vi stadig et validt datagrundlag til at understøtte den observation på et mere generelt plan indtil nu.

Med rapporten "Er musikjournalistikken forsvundet?" får vi nu et datafunderet indblik i, hvordan udviklingen forholder sig på tværs af både journalistiske formater og musikgenrer. Blandt meget andet kan vi se, at det ikke er uden grund, at vores aktørgruppe er frustreret over udviklingen, for særligt vores genreområde – ny kompositionsmusik, klassisk og lydkunst – har oplevet den største kvantitative nedgang i dagbladenes musikjournalistik.

10 års musikjournalistik kortlagt og analyseret

Med rapporten "Er musikjournalistikken forsvundet?" ønsker vi at kvalificere samtalen om musikjournalistikens status i de danske dagblade ved at tilbyde en databaseret analyse af udviklingen på en række forskellige parametre.

Mediebilledet omfatter i dag meget mere end dagbladene og de etablerede medier. Engang fungerede de etablerede medier som en slags gatekeepere og var det primære medium, hvorigennem man kunne holde sig orienteret. Sidenhen er de sociale medier blevet en integreret og væsentlig del af mediebilledet, hvad angår adgangen til ny viden, kulturelle tilbud og meningsdannere. Også den offentlige debat er rykket ind på de sociale medier, hvor alle som udgangspunkt har mulighed for at tilkendegive deres holdning og indgå i både samfundsmæssige og kulturelle diskussioner.

Men selvom formidlingen og samtalen om kunst og kultur ikke længere er forbeholdt etablerede medier – dagblade, TV og statsfinansieret radio – besidder de stadigvæk en autoritet som afsender. Samtidigt når de i kraft af deres læsertal ofte længere ud til den bredere befolkning, end hvad der lader sig gøre for f.eks. enkeltpersoner og nichemedier, og kan derfor forsyne kunsten med en væsentlig rækkevidde. Derfor fokuserer vi med denne undersøgelse netop på dagbladene.

"Er musikjournalistikken forsvundet?" understøtter og bygger videre på konklusionerne fra en præliminær undersøgelse, vi udarbejdede i 2024, men som langt fra var ligeså metodisk stringent og dybdegående som denne³. Denne

undersøgelse er udarbejdet på baggrund af en omfattende dataindsamling, der omfatter mere end 29.000 artikler fra perioderne 2014-2015 og 2023-2024, hos fire af de største danske dagblade. Rapportens formål er ikke at bedrive kritik af dagbladene og deres redaktioner, men at bidrage med ny viden til den offentlige samtale om musikjournalistikens vilkår. Mens rapportens hovedformål først og fremmest er at kortlægge udviklingen ud fra en række journalistiske og genremæssige parametre, har vi også bedt musik- og kulturredaktører fra de fire dagblade give deres perspektiver på nogle af de åbne spørgsmål, rapporten ikke direkte adresserer, men som ikke desto mindre kan have betydning for, hvordan vi forstår den udvikling, vi her dokumenterer og analyserer⁴.

Rapporten giver derimod et kvantitativt indblik i udviklingen over perioden 2014-2024, nærmere præcist i form af hvor mange – eller hvor få – musikjournalistiske artikler der er publiceret på årlig basis i perioden, og hvad det siger om den overordnede udvikling. Rapporten fokuserer ikke nærmere på indholdet af den journalistiske dækning over tidsperioden – f.eks. hvad angår, om der i dag bliver udgivet flere længere og dybdegående formater end tidligere, selvom antallet af artikler er mindsket.

Rapporten giver dog et billede af størrelsen på det nåleøje, som kunstnere skal igennem for at opnå dækning i de brede medier. Ikke mindst fortæller den noget om, hvordan det nåleøje har udviklet sig over tid, og hvordan det også varierer i størrelse alt efter genre.

Det store billede: Musikjournalistikken er halveret på 10 år

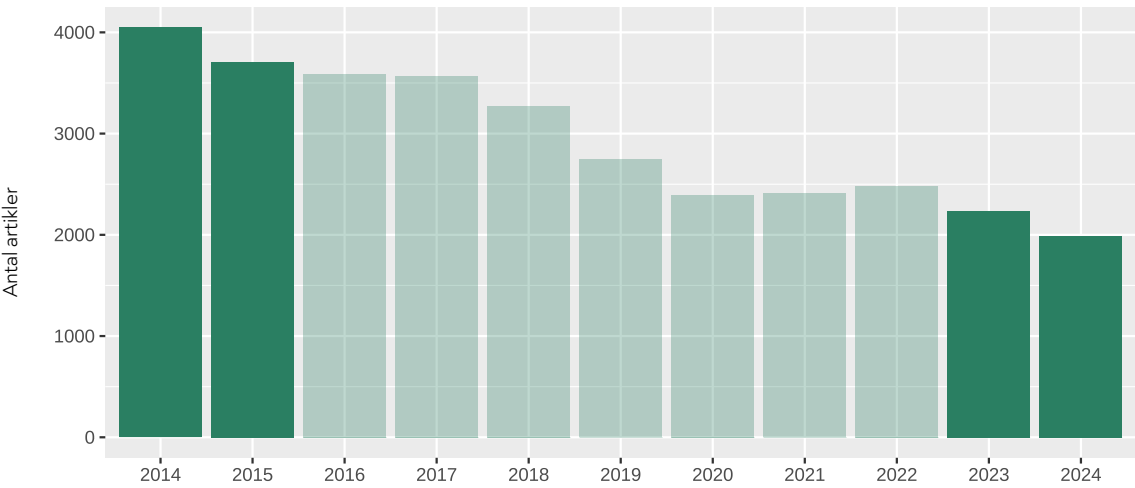
Som grundlag for undersøgelsen har vi lavet en manuel optælling af artikler i perioden 2014-2015 og 2023-2024 blandt dagbladene Berlingske, Information, Jyllands-Posten og Politiken og kategoriseret artiklerne ud fra både genreområde og journalistiske formater. For de mellemliggende år har vi lavet kvalificerede estimater ud fra de tal og den fejlmargen, vi har kunnet udlede af de manuelt optalte år.

Kigger vi på det overordnede mediebillede, er

udviklingen markant. I gennemsnit er der blandt de fire dagblade sket en halvering i årrækken 2014-2024. Ved en manuel optælling af artikler i dagbladene i hhv. 2014 og 2024 kan vi konstatere, at der er sket et fald på 51 %: Mens der i 2014 var 4.049 musikjournalistiske artikler, er det tal endt på blot 1.988 i 2024. Vi har her arbejdet med en bred definition af 'musikjournalistik', og inklusionskriterierne kan du læse mere om i metodeafsnittet.

Udvikling i musikjournalistikken målt på antal artikler

Berlingske, Information, Jyllands-Posten og Politiken

De transparente barrer i diagrammet viser estimater, mens de ikke-transparente beror på manuel optælling. Du kan læse i metodeafsnittet, hvordan estimaterne er lavet.

Udviklingen er dog langt fra den samme blandt dagbladene. De to medier med det største fald i deres musikjournalistik i årrækken er Jyllands-Posten og Berlingske, som i begge tilfælde har reduceret antallet af artikler med over 60 %. Til sammenligning har musikjournalistikken i Politiken haft en lidt mindre nedgang på 41 % og er stadig det af de fire dagblade, der bringer mest musikjournalistik målt på antal artikler.

Adspurg om årsagen til nedgangen hos Politiken, forklarer musikredaktør Simon Lund, at den kvantitative nedgang ikke nødvendigvis giver et retvisende billede af, hvor meget musikjournalistikken i dag fylder. Her fremhæver han deres ugentlige klumme "5 sange lige nu", hvori der anbefales fem aktuelle sange:

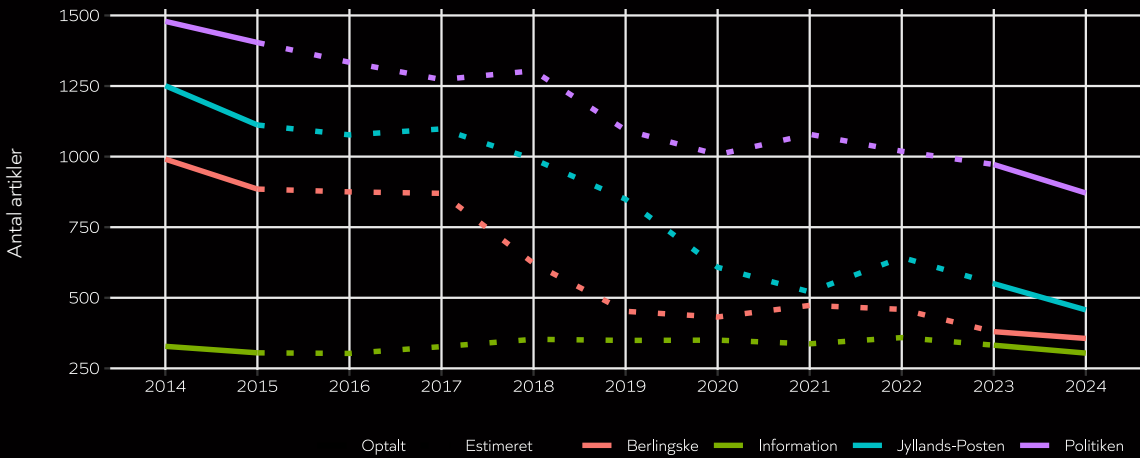
"(...) hvis man nu tæller '5 sange lige nu' som en enkelt enhed i dag, kunne den for ti år siden sagtens have været talt som 5 små anmeldelser. Men den ene tekst kan i dag nå ud til hundrede gange flere læsere end de 5 gjorde til sammen dengang".

M.a.o. skyldes den kvantitative nedgang til dels også, at nogle kortere artikler er blevet erstattet af et andet og længere format.

I modsætning til de tre førnævnte dagblade har Information til gengæld haft et relativt stabilt musikjournalistisk output. Sammenlignet med de andre dagblade har de dog også det mindste musikjournalistiske output, når man måler på antal artikler.

Udvikling i musikjournalistikken målt på antal artikler

Berlingske, Information, Jyllands-Posten og Politiken

For årene 2014-2015 og 2023-2024 er artiklerne manuelt optalt. For de mellemliggende år har vi lavet kvalificerede estimater. Se metodeafsnittet for en nærmere beskrivelse.

Anmeldelser og anbefalinger i signifikant tilbagegang

Udviklingen på tværs af journalistiske formater varierer også en hel del. Anmeldelser af indspillet musik samt anbefalinger har gennemgået det største fald i perioden. Antallet af anbefalinger – f.eks. af kommende koncerter og udgivelser – er faldet med et gennemsnit på 71 % i de fire dagblade, og hvad angår anmeldelser af indspillet musik er tallet 60 %.

Anmeldelser af livemusik er faldet med 41%.

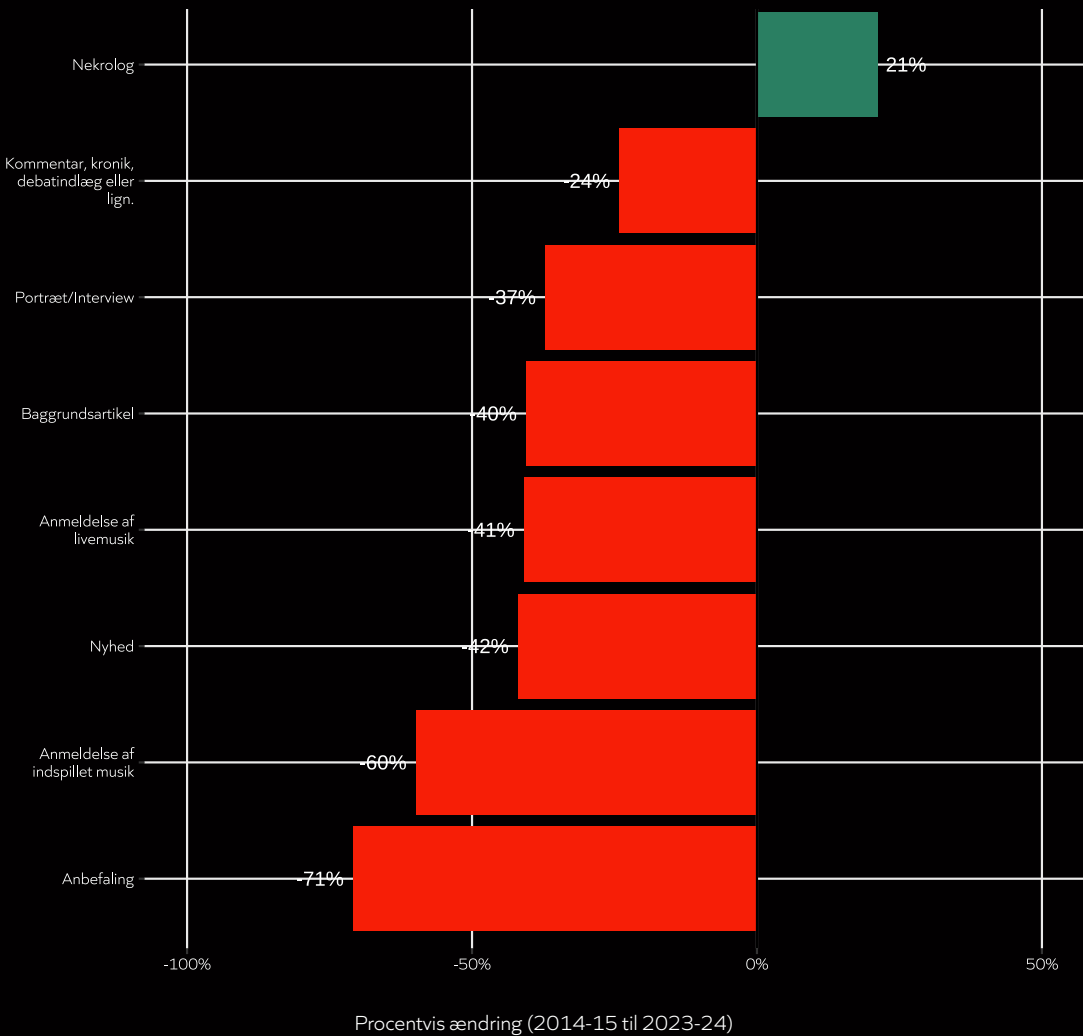
Denne udvikling betyder også, at de to formater udgør en mindre andel af den samlede – og generelt mindskede – mængde af musikjournalistik i dag. I 2014-2015 udgjorde anbefalinger 18 % af den samlede musikjournalistik i de fire dagblade, hvilket i perioden 2023-2024 var mindsket til godt 10 %.

For anmeldelser af indspillet musik er der sket en reduktion fra en andel på 14 % til 10,5 %.

Det eneste format, som oplever en minimal fremgang, er nekrologer. I 2014-2024 steg formatet med 21% – dog fra et relativt lille udgangspunkt (156 til 189).

Udvikling i artikeltyper

Procentvis ændring fra 2014-15 til 2023-24

Udvikling i musikjournalistikken fordelt på artikeltype

Berlingske, Information, Jyllands-Posten og Politiken

Musikredaktør ved Politiken, Simon Lund, peger på en klar årsag til nedgangen i anmeldelser i Politiken. Ifølge ham har bl.a. streaming haft indflydelse på deres forståelse af anmeldelsens værdi:

“Over de sidste 10 år har Politikens musikdækning ændret sin form ligesom musikudgivelser og medier generelt har gjort. Hvis musikken er gået fra albums (cd’er) til koncerter og tracks, har en avis som Politikens musikdækning flyttet fokus fra papir til en primært digital eksistens.

Vi har eksempelvis (som alle andre) kunne se, at album-anmeldelsen ikke har samme kulturelle relevans (eller opmærksomhed) i streamingens, algoritmernes og playlisternes tidsalder som for

10, 20 eller 30 år siden. Derfor bruger vi vores faglighed i andre formater end den traditionelle album-anmeldelse.”

At anmeldelser i dag fylder mindre i dagbladene end tidligere, skyldes ifølge Birgitte Borup, forhenværende kulturredaktør ved Berlingske, et nyt fokus i kulturjournalistikken. Ifølge Borup har den generelle kulturdækning nemlig ændret karakter. Der arbejdes nu med et bredere kulturbegreb, og den mere specifikke videreformidling af ny kunst, f.eks. koncerter og udgivelser, fylder generelt mindre i dansk journalistik hos alle dagbladene. I dag er det ofte en forudsætning, at musikken taler ind i et større tema eller narrativ, for at den bliver dækket. Det kommer også til udtryk i mængden af anmeldelser.

Kunstmusikken oplever markant størst nedgang

Hvordan nedgangen i musikjournalistik berører kunstnere og musikaktører varierer dog også alt efter hvilke genrer, de arbejder inden for.

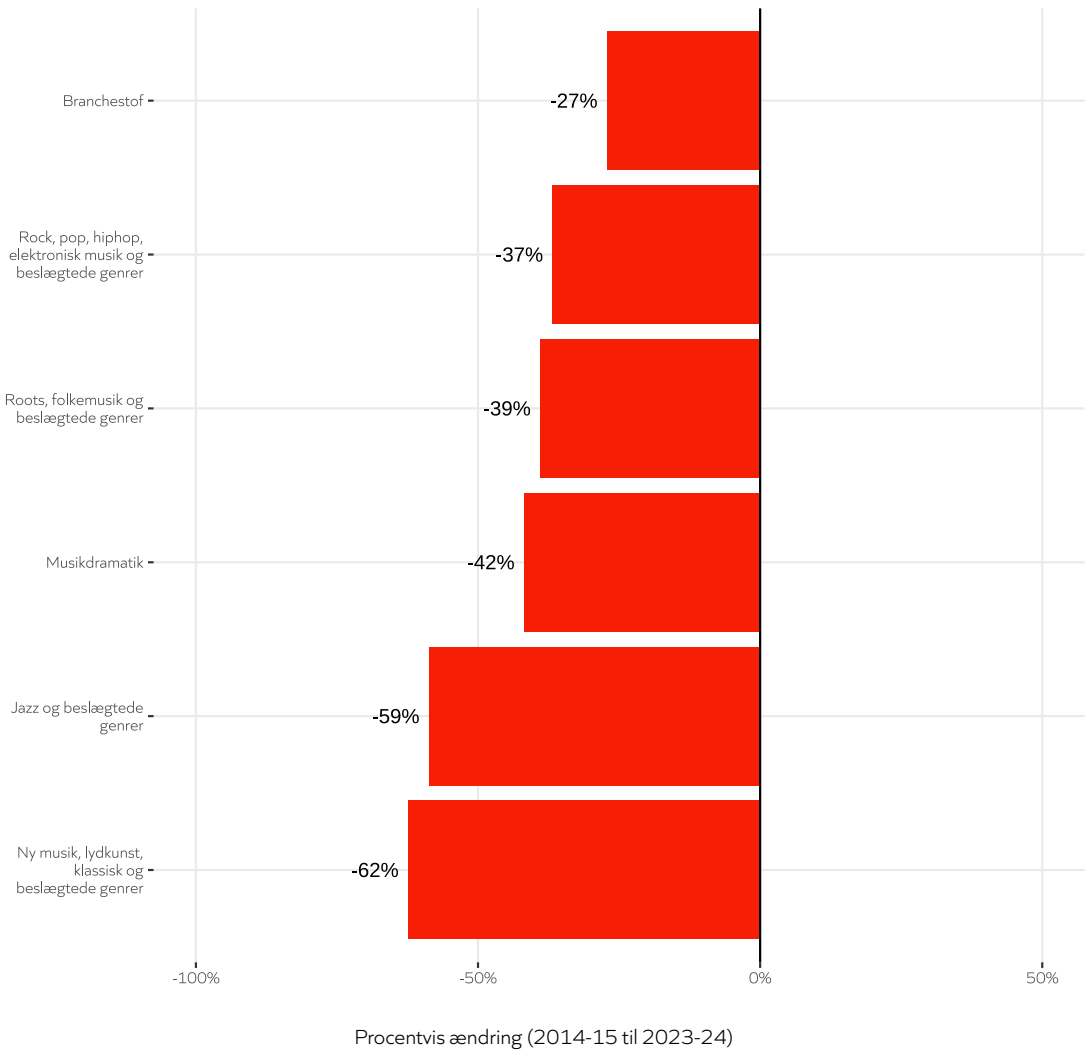
I grove træk gennemgår hele genrespektret i musik en nedgang i dækningen i de danske medier. Særligt slående er dog udviklingen inden for Art Music Danmarks område; ny kompositionsmusik, klassisk og lydkunst. Dette genreområde oplever nemlig den største nedgang i journalistisk dækning på 62 %. I 2014-2015 udgjorde genreområdet omkring 23 % af det samlede output af musikjournalistik,

men var i 2023-2024 reduceret til 16 %.

Med udgangspunkt i de fire genreorganisationers områder, har vi arbejdet med fire forholdsvis brede genregrupperinger samt kategorier for branchestof, filmmusik, musikdramatik og oplysninger som ikke direkte vedrører genre (f.eks. artikler som "Politiet melder om rolig festival", "Tiden er kommet til mobiletikke for det grå guld" eller "Musik var en del af krigen"). Alle områder oplever en nedgang i dækning, men den mindste reduktion er sket inden for branchestoffet. Dog påpeger Birgitte

Udvikling i genredækning

Procentvis ændring fra 2014-15 til 2023-24

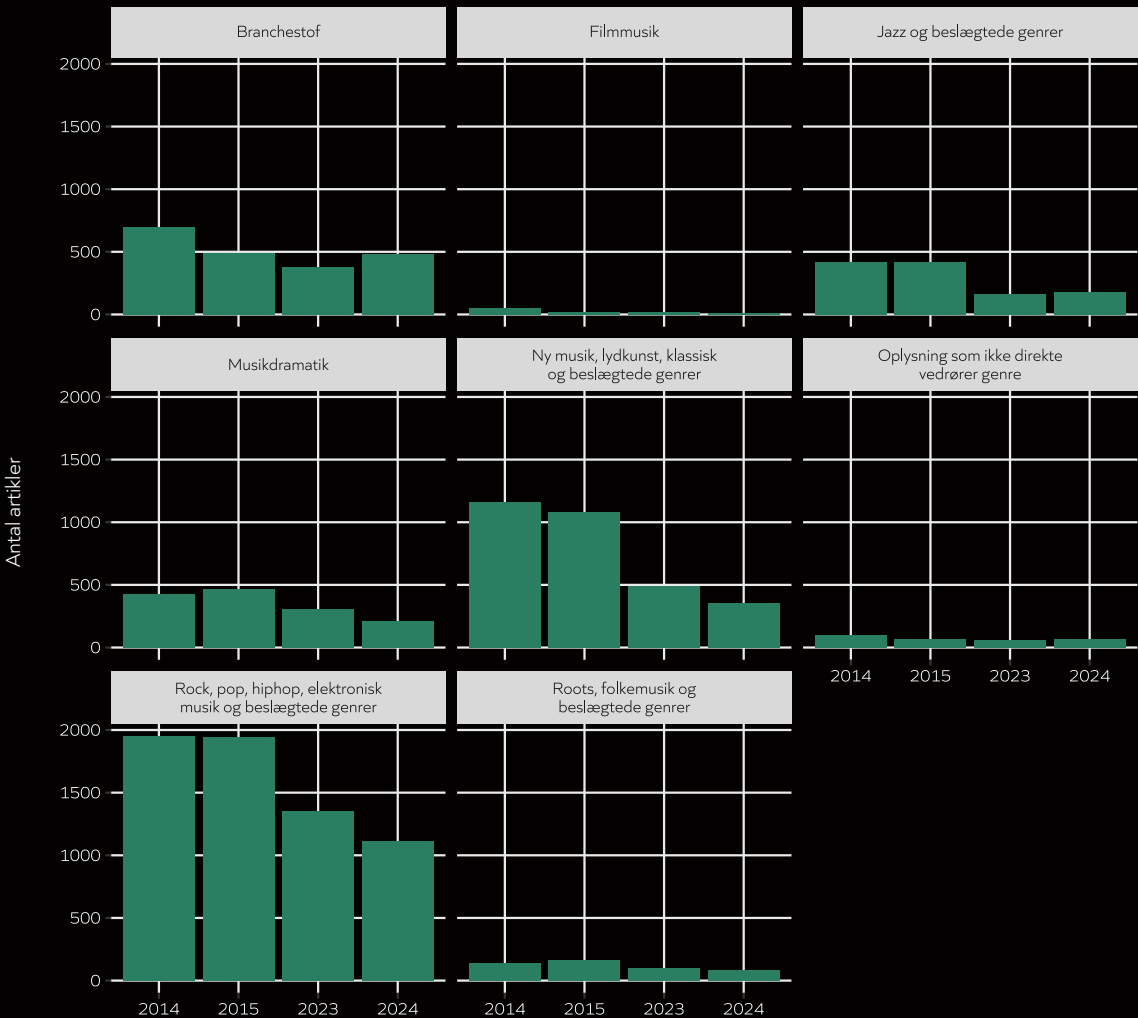
Borup også på, at særligt journalistik om live arrangementer, heriblandt koncerter, har fået fornyet interesse blandt flere af deres læsere i kølvandet på corona, jvf. deres egne læsertal. Dette gælder ifølge hende i særdeleshed populærmusikken, men også den klassiske musik⁵.

At nichestof – forstået som musik uden for den almenkendte mainstream – i dag fylder mindre end tidligere hænger dog ikke nødvendigvis

sammen med, at efterspørgslen har ændret sig markant. Før netavisen for alvor blev en central del af at drive dagblad, havde man ikke et præcist indblik i læsertallene på de forskellige sektioner og områder, ifølge Borup. Med adgangen til de eksakte læsertal er der også sket en gradvis omprioritering af, hvad der inden for musikken dækkes, og her skaber nichestoffet ikke de samme læsertal som dækning af den mere almenkendte populærmusik hos Berlingske.

Udvikling i musikjournalistikken fordelt på genre

Berlingske, Information, Jyllands-Posten og Politiken

Konklusion

Rapportens indsigter giver os et langt mere detaljeret indblik i den kvantitative udvikling i dansk musikjournalistik inden for årrækken, end vi tidligere har haft, og med den indbefattede dataindsamling kan vi konstatere, at den danske musikjournalistik reelt set er skrumpet, målt i antal artikler inden for de seneste 10 år.

På tværs af de undersøgte dagblade er der sket over en halvering (51 %) over de seneste 10 år. Mest omfattende er nedgangen i musikjournalistik hos Berlingske og Jyllands-Posten, hvis musikjournalistiske dækning i begge tilfælde er blevet reduceret med over 60 %.

Men udviklingen varierer væsentligt, når man kigger nærmere på både de forskellige dagblade, de journalistiske formater og de givne musikgenrer, artiklerne vedrører. Mens den samlede journalistiske produktion helt generelt er blevet mindre, er musikjournalistikens nedgang procentmæssigt højere. Det gælder i særligt høj grad anmeldelser af indspillet musik og anbefalinger (reduceret med hhv. 71 % og 60 %).

Udviklingen er godt nok nedadgående for alle genererområde, men som beskrevet er det særligt vores eget genreområde, der har set en nedgang (reduceret med 62%). Således udgør genreområdet i dag også blot 16 % af den samlede musikjournalistik – et tal, der ellers ved tidsperiodens begyndelse lå på ca 23 %. Den nedadgående udvikling finder sted i varierende grad i samtlige af de fire dagblade, der er blevet analyseret.

Metode

Analysen bygger på en manuel optælling af musikjournalistiske artikler i fire store danske dagblade med det overordnede formål at kunne beskrive en udvikling i mængden af musikjournalistik over tid. Optællingen er en tidskrævende opgave og en afgrænsning i både antallet af dagblade og år, som vi har optalt, har været nødvendig. I den afgrænsning har vi søgt

at opnå et retvisende udsnit gennem en række metodiske valg, som er beskrevet nedenfor.

Det er desuden væsentligt at bemærke, at metoden kun forholder sig til antallet af artikler og f.eks. ikke kan sige noget om, hvorvidt de artikler, der publiceres i dag, er mere eller mindre dybdegående end tidligere.

Udvalgte dagblade

Vi har fokuseret på de fire dagblade Berlingske, Information, Jyllands-Posten og Politiken. De er udvalgt med afsæt i både deres rækkevidde og forskellighed i redaktionelle profiler. Samlet vurderer vi, at de repræsenterer et bredt udsnit af den formidlede musikjournalistik i dagbladene.

Årrække

For at kunne belyse udviklingen over tid har vi foretaget optællinger i hver af de fire aviser for årene 2014, 2015, 2023 og 2024. Årene er valgt for at afspejle begyndelsen og afslutningen på en 10-årig periode. Vi har medtaget to år i hver ende for at undgå, at analysen baseres på enkeltstående år, der kunne vise sig at være anomalier.

Søgning og udvalg af resultater

Optællingen er lavet med brug af Infomedias mediearkiv. Vi har udviklet en søgestreng gennem flere iterationer, hvor vi løbende har tilføjet og testet musikrelaterede søgetermer, indtil yderligere tilføjelser ikke længere ændrede resultaterne væsentligt. Samtidig har vi udformet søgetermerne med henblik på i størst mulig grad at udelukke støj fra irrelevante forekomster – f.eks. når ord som musik indgår metaforisk eller i kontekster, der ikke omhandler musik som kultur- eller kunstform. Søgningen er gennemført for hvert af de fire dagblade for hvert af de fire år, og alle resultater er gennemgået manuelt for at fjerne falske positiver.

Estimater af mellemliggende år

I gennemsnit har vi ved hvert af de manuelt

optalte år frasortet 18,4 % af resultaterne som søgestrengen har resulteret i. Dette gennemsnit har vi brugt til at estimere tallene for de øvrige år i den 10-årige periode ved at lave en tilsvarende nedjustering af det samlede antal resultater, søgestrengen genererede. Dette er i sagens natur et løst estimat, og vi gør i rapporten tydeligt opmærksom på, hvornår vi bruger disse. Vi kan dog se, at estimaterne understøtter den udvikling, vi kan aflæse ud fra de manuelt optalte år.

Genreklassificering

Vi har genreklassificeret alle registrerede artikler i de manuelt optalte år. Vi har som udgangspunkt arbejdet med relativt bredde genrekategorier, der afspejler de fire genreområder, som genreorganisationerne hver især repræsenterer:

1. Ny kompositionsmusik, lydkunst, klassisk musik og beslægtede genrer
2. Jazz og beslægtede genrer
3. Roots, folkemusik og beslægtede genrer
4. Rock, pop, hip-hop, elektronisk musik og beslægtede genrer

Derudover er der lavet særskilt registrering af:

5. Filmmusik
6. Musikdramatik
7. Branchestof
8. Andre bidrag som ikke direkte vedrører genrer

Hver artikel er tildelt op til tre genrer. Enhver genreklassificering beror naturligvis på en subjektiv vurdering og er derfor behæftet med en form for usikkerhed.

Registrering af artikeltype

På samme vis har vi arbejdet med en inddeling af alle artikler efter artikeltype. Listen af artikeltyper er fastlagt ud fra de kategorier, der blev identificeret undervejs i dataindsamlingen. Listen omfatter følgende typer:

1. Anbefaling (f.eks. "5 sange du skal høre lige nu" eller "Guide: Det skal du høre på Copenhagen Jazz Festival")

2. Anmeldelse af andet medie (film, bøger mm. som omhandler musik)
3. Anmeldelse af indspillet musik
4. Anmeldelse af livemusik
5. Baggrundsartikel (f.eks. "Jokeren blev klædt af i en grad, så Se og Hør og Ekstra Bladet fulgte med" eller "Tom Waits satte kurs mod undergangen for 32 år siden")
6. Kommentar, kronik, debatindlæg eller lign.
7. Nekrolog
8. Nyhed (f.eks. "Pulp kommer til Danmark efter årelangt fravær" eller "DR og 11 andre tv-stationer laver Abba-dokumentar")
9. Portræt/Interview
10. Program, oversigt mm. (f.eks. "POLITIKENS SCENE LØRDAG 13. JUNI")
11. Quiz eller anden type underholdning
12. Reportage ("Spot festival: Syv nedslag" eller "Fra Verdi til Mahler. Fra det folkelige til det nyeste. Operafestival spænder vidt")
13. Satire (f.eks. Politikens ATS omhandlende musik)

Udvikling ift. journalistisk produktion generelt

I denne rapport beskriver vi et fald i antallet af journalistiske bidrag vedrørende musik i fire store dagblade. I fortolkningen af dette fald er det væsentligt at overveje, om faldet alene gælder musikjournalistikken, eller om der er et generelt fald i antallet af artikler, som de fire dagblade har bragt. Vi har ikke adgang til præcise data på den samlede mængde af artikler for dagbladene, men en åben søgning i Infomedias database, der antageligvis finder alle artikler fra et givent dagblad, lader os komme med et forsigtigt estimat. I perioden 2023-2024 viser søgningen 33 % færre resultater end en tilsvarende søgning for perioden 2014-2015. For musikjournalistikken ser vi i samme periode et fald på 46 %. I den forstand kan i hvert fald noget af faldet i mængden af musikjournalistik sandsynligvis tilskrives et generelt fald i det journalistiske output. Det ændrer dog ikke på det faktum, at musikjournalistikken i en gennemsnitlig betragtning er stort set halveret i de fire dagblade over en 10-årig periode.

Slutnoter

1

<https://www.information.dk/kultur/2017/10/ti-aar-siden-dobbelt-saa-musikanmeldelser-avisen-dag>

2

<https://kulturmonitor.dk/debat/art9308881/Hvad-gik-der-galt-for-musikkritikken>

3

Undersøgelsen er beskrevet i den frit tilgængelige rapport Dansk Musikliv i Tal 2024, som er udarbejdet af de fire genreorganisationer, heriblandt Art Music Denmark. Rapporten kan tilgås her: <https://www.musikdata.dk/dansk-musikliv-i-tal-2024>

4

Som led i arbejdet har vi kontaktet musik- og kulturredaktører på de fire dagblade med henblik på at inddrage deres perspektiver på udviklingen. Birgitte Borup (tidligere kulturredaktør, Berlingske) og Simon Lund (musikredaktør, Politiken) har bidraget med svar.

5

Art Music Denmark kan ikke be- eller afkræfte dette.

Art Music
Denmark